

URDHRI I INXHINIERIVE'
ENGINEERING ORDER
INXHINIERET E DISIPLINAVE
ENGINEERING DISCIPLINES

KONTRATA KOLEKTIVE E PUNËS

“ASAMBLEJA KOMBËTARE E ENTIT PUBLIK
“URDHRI I INXHINIERIVE NË REPUBLIKËN E SHQIPËRISË”

DËSHMUAN

“MIRATIMIN E AKTIT TË KRIJIMIT TË KONTRATËS KOLEKTIVE TË PUNËS PËR ANTARËT E URDHRIT (*Punëtoreve te Mendjes me Edukimin e Larte Universitar me Titullin përkatës Inxhinier te Profesionit te zgjedhur prej tyre*) SI EDHE SPECIALISTEVE DHE NËNSPECIALISTËVE PLOTËSUES (*Punëtorët e Fuqisë se Krahut*)”;

DËSHMUAR ME 26 Dhjetor 2024 ne TIRANË-SHQIPËRI

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
REPUBLIC OF ALBANIA

URDHRI i INXHINIERIVE'
ENGINEERING ORDER
ASAMBLEJA KOMBËTARE
NATIONAL ASSEMBLY

V E N D I M

Nr. .01., datë .26 dhjetor. 2024

DËSHMI “PËR MIRATIMIN E AKTIT TE KRIJIMIT TE KONTRATËS KOLEKTIVE TË PUNËS PËR
ANTARËT E URDHRI

*(Punëtoreve te Mendjes me Edukimin e Larte Universitar me Titullin përkatës Inxhinier te Profesionit te
zgjedhur prej tyre) SI EDHE SPECIALISTEVE DHE NENSPECIALISTEVE PLOTESUES (Punëtorët e
Fuqisë se Krahut)”*

Ne te drejtën civile te aktit themeltar te Shteti qe është Kushtetuta e RSH-se, përkatësisht nenit 18 pika 1 dhe 2, nenit 49, pika 1 dhe 2. Ne vijim tërësisht ne zbatim te te Drejtave Civile Globale te Individëve qe punojnë, ne referim te KONVENTAVE TE RATIFIKUARA NGA RSH-se, *si edhe Veçanërisht ne;* Ligjin nr. 7850, date 29/07/1994 Kodit Civil te RSH-se ^{i përditësuar}, përkatësisht ne nenit 79, 661, 663, 664. Ligjin nr. 7961, date 12.7.1995 Kodi i Punës te RSH-se ^{i ndryshuar}, përkatësisht germa d), Kontrata Kolektive e Punës, pika 1. Neni 11, pika 1,2,3 e neni 159 Kontrata Kolektive e Punës, *ne vijim tërësisht;* Ligjin nr. 44/2015 Kodi i Procedurës Administrative RSH-se, germa a),b) pika 1, germa a) pika 2, neni 2 Fusha e Zbatimit;

Në mbështetje dhe në zbatim të Aktit të Krijimit të datës 12 MARS 2023 “Për Krijimin e Urdhrit të Inxhinierive në Republikën e Shqipërisë”, te Statutit te Entit Publik Kombëtar.

Te projekt-vendimit te “Kryesisë se Entit Kombëtar”, qe ka propozuar Për miratim/Për Dëshmim ‘‘Aktin e Krijimit te Kontratës Kolektive te Punës’’ ne Asamblenë Kombëtare.

V Ë R E J T Ë N:

‘‘Asambleja Kombëtare’’

Ne vijim Anëtarët e Asamblesë Kombëtare te Urdhrit te Inxhinierive në Republikës e Shqipërisë, janë njohur me projekt-vendimin e propozuar prej Anëtarëve te Kryesisë.

Kryesia e Enti ka hartuar dhe propozuar për miratim Asamblenë Kombëtare, aktin administrativ kolektiv, për Krijimi e Kontratës Kolektive te Punës, në hapësirën e te punësuarave qe shërbejnë ne Fushat e Inxhinierive *(për profesionet e rregulluara, te gjithsecilit individë/profesion)*, dhe me qellim rregullimin

Page 1 of 16

VENDIMI I ARSYETUAR I ASAMBLESE KOMBETARE

DESHMI “PËR MIRATIMI E AKTIT TE KRIJIMIT TE KONTRATES KOLEKTIVE TE PUNES PER ANTARET E URDHRI
(Punëtoreve te Mendjes me Edukimin e Larte Universitar me Titullin përkatës Inxhinier te Profesionit te zgjedhur prej tyre)
SI EDHE SPECIALISTEVE DHE NENSPECIALISTEVE PLOTESUES (Punëtorët e Fuqisë se Krahut)”

i marrëdhënieve të punës, mbrojtjen e të drejtave të punonjësve si edhe përmirësimi i kushteve të punës, si edhe ne vijim krijimi i standardit unik për këtë hapësirë.

Urdhri i Inxhinierive në Republikën e Shqipërisë është i detyruar të përmbushë misionin e tij, dhe detyrimet ligjore që lindin për të Drejtat Civile të Individëve që Punojnë, veçanërisht me statusin e punësuar, në cilësinë e Punëmarrësit ^{Kodi i Punës}.

Enti Publik Kombëtar Urdhri i Inxhinierive në Republikën e Shqipërisë, përfaqëson interesat e përbashkëta të **Individëve/Punëtorëve/ Punëtorëve të Mendjes dhe Punëtorëve të Fuqisë së Krahut** dhe është *Autoriteti Kompetent përfaqësues i Punëmarrësit*.

E drejta civile globale e punonjësve përfshin një sërë të drejtash themelore që mbrojnë punëtorët në mbarë botën, pavarësisht nga vendi ku ata punojnë. Këto të drejta bazohen kryesisht në standardet ndërkombëtare të përcaktuara nga **Organizata Ndërkombëtare e Punës (ILO)** dhe instrumente të tjera të të drejtave të njeriut, si **Deklarata Universale e të Drejtave të Njeriut dhe Konventat e Kombeve të Bashkuara**.

E drejta, e Jetës, në referim të Kushtetutës së RSH-së;

TË DREJTAT DHE LIRITË THEMELORE TË NJERIUT
Neni 18

1. *Të gjithë janë të barabartë përpara ligjit.*
2. *Askush nuk mund të diskriminohet padrejtësisht për shkaqe të tilla si gjinia, raca, feja, etnia, gjuha, bindjet politike, fetare a filozofike, gjendja ekonomike, arsimore, sociale ose përkatësia prindërore.*

LIRITË DHE TË DREJTAT EKONOMIKE, SOCIALE DHE KULTURORE
Neni 49

1. *Secili ka të drejtë të fitojë mjetet e jetesës së tij me punë të ligjshme, që e ka zgjedhur ose pranuar vetë. Ai është i lirë të zgjedhë profesionin, vendin e punës, si dhe sistemin e kualifikimit të vet profesional.*
2. *Të punësuarit kanë të drejtën e mbrojtjes shoqërore të punës.*

Ky Akt Krijimi është Detyrim i Ligjor.

Për të Drejtat dhe Detyrimet të lidhura me **“Marrëdhënien e Punës”**

Kodi i Punës (nr7961,date 12.7.1995 i ndryshuar)	Ligji - PPRR (nr 10171,date 22.10.2009 i ndryshuar)	Kodi Proc.Adm (nr 44/2015)
Germa d), Kontrata Kolektive e Punës, pika 1. Neni 11 pika 1,2,3 e neni 159 Kontrata Kolektive e Punës,	Germa a),b) Neni 2 Qëllimi i Ligjit	Germa a),b) pika 1, Germa a) pika 2, Neni 2 Fusha e Zbatimit

Page 2 of 16

VENDIMI I ARSYETUAR I ASAMBLESE KOMBETARE

DESHMI “PËR MIRATIMI E AKTIT TË KRIJIMIT TË KONTRATËS KOLEKTIVE TË PUNËS PËR ANTARET E URDHËRIT (Punëtorëve të Mendjes me Edukimin e Lartë Universitar me Titullin përkatës Inxhinier të Profesionit të zgjedhur prej tyre) SI EDHE SPECIALISTEVE DHE NENSPECIALISTEVE PLOTËSUES (Punëtorët e Fuqisë së Krahut)”

Marrëdhënia e Punës krijohet nëpërmjet Veprimit Juridik ndërmjet një punonjësi dhe një punëdhënësi, qe rregullohet nga një kontratë pune individuale. Në këtë marrëdhënie, punonjësi detyrohet të kryejë një shërbime (pune) të caktuar në favor të punëdhënësit, ndërsa punëdhënësi ka detyrimin t'i ofrojë punonjësit pagën dhe kushtet e tjera të punës të përcaktuara, të rregulluara me ligj, ne vijim Kodi i Punës, Kontrata Kolektive e Punës, Kontrata Individuale me specifikimet e punës.

Marrëdhënia e Punës është një proces formal që mbështetet në kontratë dhe ligjin specifik të punës, e cila synon të mbrojnë të drejtat dhe detyrimet e të dy palëve.

Enti Publik Profesional, ne referim edhe ne zbatim te se drejtës civile Kodi Civil, neni 663 *Konditat e nevojshme për qenien e kontratës janë:*

***pëlqimi i palës që merr përsipër detyrimin ¹,
shkakun i ligjshëm në të cilin mbështetet detyrimi,
objekti që formon lëndën e kontratës,
forma e saj e kërkuar nga ligji. (kontrata kolektive e punës)***

Ne këto kushte Enti Publik Kombëtar Urdhri i Inxhinierive ne RSH, ne referim te nenit 661 *Kontrata është me detyrim të njëanshëm, kur njëra palë merr përsipër detyrimet ¹ ndaj palës tjetër pa patur kjo e fundit ndonjë detyrim ndaj saj.*

Lidhja e kontratës ne referim te nenit 664 *Kur kontrata përmban vetëm detyrimin e propozuesit, pritësi mund ta refuzojë propozimin brenda afatit të caktuar, ose që rrjedh nga natyra e marrëveshjes ². Në mungesë të një refuzimi të tillë, kontrata quhet e lidhur.*

² Termi "***që rrjedh nga natyra e marrëveshjes***" nënkupton se një detyrim ose e drejtë e caktuar lind në mënyrë të natyrshme **nga karakteri, qëllimi, dhe përmbajtja e një marrëveshjeje**. Kontrata Kolektive e Punës ndonëse nuk nënshkruhet nga individët, Punëdhënësi/Punëmarrës, është e pritshme, si edhe detyruese ne referim te kodeve, qe marrëdhënia e punës te jete e normalizuar/formalizuar nëpërmjet KIP-ës, por e vlerësuar dhe i siguruar nga KKP-ës, si edhe nga Kontrata Individuale e Punës. Këto janë detyrime që rrjedhin natyrshëm nga natyra e marrëveshjes, sepse janë pjesë e kuptuar e asaj marrëdhënie, si edhe **minimalisht te vlerësuar prej bazës që është Kontrata Kolektive e Punës.**

Referenca ligjore dhe kushtet, rregullatorët që mbështesin kontratën kolektive

- ✓ Ne referim te Kodit te Punës ne RSH-se, parashikohen përparësitë e normave te se drejtës;
- ***neni 11, pika 1. Të drejtat dhe detyrimet lidhur me marrëdhënien e punës rregullohen në mënyrë përparësie nga këto burime:***
 - a) ***Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë***
 - b) ***Konventat ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë***
 - c) ***Ky Kod dhe aktet e tij nënligjore***

- d) *Kontrata kolektive e punës*
- e) *Kontrata individuale e punës*
- f) *Rregullorja e brendshme*
- g) *Zakonet lokale dhe profesionale.*

E Drejta Civile e Globale te Individëve qe punojnë, ne referim te KONVENTAVE TE RATIFIKUARA NGA RSH-se

Parimet Kryesore të së Drejtës Civile Globale të Punonjësve

1. E Drejta për Punë të Denjë

- o *Punonjësit kanë të drejtën të punojnë në kushte të sigurta dhe me paga të drejta.*
- o *Respektohet nëpërmjet standardeve si Konventa Nr. 122 mbi Politikën e Punësimit.*

2. Liria Sindikale dhe e Drejta për Negociata Kolektive

- o *Punonjësit kanë të drejtën të formojnë sindikata dhe të negociojnë kolektivisht.*
- o *Përfshihet në Konventën Nr. 87 dhe Konventën Nr. 98.*

3. Mbrojtja nga Shfrytëzimi dhe Puna e Detyruar

- o *Ndalimi i punës së detyruar dhe trafikimit të njerëzve.*
- o *E garantuar nga Konventa Nr. 29 dhe Konventa Nr. 105.*

4. Barazia në Punë dhe Mosdiskriminimi

- o *Punonjësit kanë të drejtën të trajtohen në mënyrë të barabartë pa diskriminim për shkak të gjinisë, racës, fesë ose bindjeve politike.*
- o *Përfshihet në Konventën Nr. 100 mbi Pagën e Barabartë dhe Konventën Nr. 111 mbi Diskriminimin.*

5. E Drejta për Siguri dhe Mbrojtje Sociale

- o *Punëtorët kanë të drejtën e sigurimeve shoqërore, përfshirë pensionet, sigurimin shëndetësor dhe ndihmën për papunësi.*
- o *Përfshihet në Konventën Nr. 102 mbi Sigurimet Shoqërore.*

6. Mbrojtja e Punës së Grave dhe të Miturve

- o *Kufizime për punën e fëmijëve dhe mbrojtje për punëtorët e mitur.*
- o *Përfshihet në Konventën Nr. 138 dhe Konventën Nr. 182 mbi format më të këqija të punës së fëmijëve.*

7. Kushtet e Drejta të Punës dhe Orari i Kufizuar

- o *Standardizimi i orarit të punës dhe pushimeve të paguara.*
- o *Përfshihet në Konventën Nr. 1 mbi Orarin Maksimal të Punës.*

Këto të drejta formojnë bazën e një **drejtësie sociale globale**, duke synuar të mbrojnë punëtorët kudo në botë. Disa shtete i respektojnë më shumë se të tjerët, por standardet e përcaktuara nga ILO dhe OKB janë pika e referencës për të gjitha vendet.

- ✓ ***Konventat ndërkombëtare janë marrëveshje ligjërish të detyrueshme*** ndërmjet shteteve, të cilat përcaktojnë standarde dhe rregulla në fusha të ndryshme, si të drejtat e njeriut, mjedisi, tregtia dhe

të tjera. **Kur një shtet ratifikon një konventë ndërkombëtare, ai angazhohet të respektojë dhe zbatojë dispozitat e saj**.

✓ **E Drejta Civile, ne referim te Kodit Civil ne RSH-se;**

➤ ne ligjit nr.7850, datë 29.7.1994 “Për Kodin Civil te RSH-se” (i ndryshuar), pjesa V, Kontratat, ne vijim te neneve 659, 660, 661, me këtë kontrate kolektive, synon te;

✓ *Krijimin e veprimit juridik me anë të së cilës një ose disa palë krijojnë, ndryshojnë ose shuajnë një marrëdhënie juridike.*

✓ *Te përcaktojmë lirisht përmbajtjen e saj, brenda kufijve të vendosura nga legjislacioni në fuqi.*

✓ *Kontrata është me detyrim të njëanshëm, kur njëra palë Enti Publik Kombëtar; “Urdhri i Inxhinierive ne RSH-se”, merr përsipër detyrime ndaj palës tjetër pa patur kjo e fundit ndonjë detyrim ndaj saj.*

✓ *“Pala Tjetër” janë;*

1) *Punëtorët e Mendjes*, individë që zotërojnë kualifikimet profesionale të veçanta, me Edukim te Nivelit te Larte Universitar, të cilët zotërojnë dokumentin zyrtar “Diplomë”, me “TITULL” Inxhinier te Profesionit te zgjedhur prej tyre, por edhe pa u kufizuar ne Student, Praktikant, Kandidat për Titull..

2) *Punëtorët e Fuqisë se Krahut*, individë që zotërojnë kualifikimet profesionale të veçanta, me Edukim te Nivelit te Mesëm Profesional, të cilët zotërojnë dokumentin zyrtar “Dëshmi Profesionale”, te Profesionit te zgjedhur prej tyre, por edhe pa u kufizuar ne individë te identifikuar qe punojnë dhe te certifikuar paraprakisht.

✓ **E drejta për Kryerjen e Aktit ne referim te “Kodit te Punës ne RSH-se”**

➤ ne ligjit nr. 7961, datë 12.7.1995 “KODI I PUNËS I RSH-se” (i ndryshuar), Kontrata Kolektive e Punës Kreu XV, ne vijim te neneve 159, 161, 169, me këtë kontrate kolektive, synojmë te përcaktojmë kushtet minimale për te drejtët dhe detyrime e punëmarrësit;

✓ *Kjo Kontratë Kolektive përmban dispozita mbi kushtet e punësimit, lidhjen, përmbajtjen dhe përfundimin e kontratave individuale të punës, formimin profesional, si dhe mbi marrëdhëniet midis palëve kontraktuese.*

✓ *Kjo Kontratë kolektive përmban dispozita që vendosin punëdhënësit dhe punëmarrësit në raporte të detyrueshme të krijuara nga palët, ndaj personave juridikë.*

- ✓ *Kjo Kontratë Kolektive përmban dispozita të favorshme për të gjithë të punëmarrësit njësoj, me përjashtimin e rasteve të parashikuara shprehimisht në ligje të veçanta.*
- ✓ *Kjo Kontratë Kolektive përcakton fushën territoriale dhe profesionale të zbatimit të saj.*
- ✓ *Secila nga palët kontraktuese zbaton kontratën kolektive të punës dhe Enti Publik Kombëtar, Urdhri i Inxhinierive në RSH-se, do të kujdeset për zbatimin e kontratës për anëtarët e saj. Secila nga palët kontraktuese zbaton detyrimin e paqes së punës vetëm kur palët kanë rënë dakord për të, shprehimisht, me shkrim. **Detyrimi i paqes së punës**³ sipas paragrafit të dytë të kësaj dispozite zbatohet nga çdo kontraktuese/punëdhënësi ose jo, në fushën e zbatimit territorial e profesional të kontratës kolektive dhe nga çdo person i lidhur me këtë të fundit.*

Detyrimi i paqes në punë³ është një koncept juridik dhe etik që nënkupton se punëmarrësit janë të detyruar të mos ndër marrin veprime që mund të dëmtojnë mbarëvajtjen e punës apo të krijojnë konflikte në vendin e punës.

- ✓ **E drejta për të Vendosur për të Krijuar Aktin Administrativ në referim të “Kodit të Procedurës Administrative në RSH-se”**

➤ ne ligjit nr. 44/2015 “KODI I PROCEDURAVE ADMINISTRATIVE I RSH-se”, në vijim neni 2, Fusha e Zbatimit, përcaktohet;

pika 1. Ky Kod zbatohet kur organi publik, në ushtrimin e funksioneve publike administrative, të rregulluara nga e drejta administrative:

- a) vendos për të drejtat, detyrimet dhe interesat e ligjshëm të personave, si dhe çdo rast tjetër, kur ligji parashikon shprehimisht nxjerrjen e një akti administrativ;
- b) lidh një kontratë administrative apo kryen një veprim tjetër administrativ, i cili ka të bëjë me të drejtat, detyrimet dhe interesat e ligjshëm të personave.

pika 2. Dispozitat e këtij Kodi zbatohen edhe për rastet kur:

- a) personat juridikë, publikë apo privatë, që ushtrojnë funksione vetë-rregulluese në fushën e profesioneve të rregulluara, të krijuara me ligj apo që u është dhënë e drejta e ushtrimit të këtyre funksioneve, në bazë të legjislacionit në fuqi, vendosin sipas shkronjës “a”, të pikës 1, të këtij neni;

ne interpretim të nenit 3, pika 1, germa b)

- b) “Akti administrativ kolektiv” është një shprehje e vullnetit nga organi publik, në ushtrimin e funksionit të tij publik, që i drejtohet një grupi subjektësh, anëtarët e të cilit janë të përcaktuar individualisht ose mund të përcaktohen individualisht mbi bazën e karakteristikave të përgjithshme, i cili krijon, ndryshon ose shuan një marrëdhënie juridike konkrete;

➤ **Qëllimit të Kontratës Kolektive të Punës dhe arsyet pse duhet krijuar.**

- ✓ Qëllimi i kësaj kontrate është të vendosë dhe rregullojë kushtet e punës, pagat, përfitimet, sigurinë në punë dhe të drejtat e tjera që kanë ndikim mbi marrëdhënien e punës ndërmjet punonjësit dhe punëdhënësit, në referim edhe të konventave ndërkombëtare të ratifikuara nga ana e Republikës së Shqipërisë, për ato pjesë takuese të ligjit.
- ✓ Kjo Kontratë Kolektive Pune do të mund të sigurojë një balancë të drejtë ndërmjet interesave të të dy palëve dhe do të ndihmojë në krijimin e një mjedisi të qartë dhe të qëndrueshëm pune. Ajo synon të sigurojë **barazi dhe drejtësi**, duke mbrojtur punonjësit nga abuzimet e mundshme dhe duke krijuar një marrëdhënie pune të qëndrueshme dhe të drejtë dhe minimalisht e vlerësuar nga pikëpamja monetare të pagës.

➤ **Synimet kryesore të Kontratës Kolektive të Punës përfshijnë** neni 159 Kodi i Punës së RSH-se,

1. **Përmirësimin e Kushteve të Punës:** Për përcaktimin e qartë të orëve të punës, të pushimeve, të sigurisë dhe të mbrojtjes shëndetësore.
2. **Përcaktimin e Pagës dhe Përfitimeve:** Për përcaktimin e pagave minimale, shpërblimeve, bonuseve dhe përfitimeve shtesë që punonjësit kanë të drejtë të marrin.
3. **Garantimi i të drejtave dhe përgjegjësi të ndërsjella:** Kontrata do të përcaktojë qartë të drejtat dhe detyrimet e punonjësve dhe punëdhënësit, duke u përpjekur për të shmangur keqkuptimet dhe konfliktet.
4. **Sigurimin e mekanizmave për zgjidhjen e konflikteve:** Për krijimin e procedurave për ankesat dhe zgjidhjen e konflikteve që mund të lindin ndërmjet punonjësve dhe punëdhënësit.
5. **Qëndrueshmërinë në marrëdhënien e punës:** Kontrata Kolektive e Punës do të mund të sigurojë stabilitet dhe para shikueshmëri në marrëdhëniet e punës, duke krijuar një mjedis pune të qëndrueshëm për të dy palët.

➤ **Arsyet pse Krijohet;**

- ❖ Kjo Kontratë Kolektive Pune është Proces në shoqërinë e përfshirë në këto Disiplina, është ndihme për të vepruar brenda rregullave dhe normave të paracaktuara:
- ❖ Krijimi i një kontrate kolektive është thelbësor për të garantuar një marrëdhënie të drejtë, transparente dhe të qëndrueshme midis punonjësve dhe punëdhënësit.

➤ **Palë në këtë Marrëveshje “Kontrata Kolektive e Punës” janë;**

Palët e përfshira në këtë Marrëveshje “Kontrata Kolektive e Punës”: është Enti Publik Kombëtar Urdhri i Inxhinierëve në Republikën e Shqipërisë si përfaqësuesi i Punonjësve dhe Urdhërimi i Veçantë i çdo profesioni si përfaqësuesi i Punëdhënësit.

❖ **Punëmarrësit në Profesionet e Rregulluara** mund të përfaqësohen nga një gamë e gjerë aktorësh, përfshirë organizatat Entet Profesionale, Këshillat Profesionale dhe Autoritetet Publike. Këto entitete sigurojnë që të drejtat dhe interesat e punëmarrësve të mbrohen dhe që ata të kenë përfaqësim adekuat në negociatat **për kushtet e punës dhe standardet profesionale**.

❖ Në **Profesionet e Rregulluara**, **Punëdhënësit** mund të përfaqësohen nga një sërë entitetesh që janë të përshtatshme për natyrën dhe **kërkesat specifike teknike të këtyre profesioneve**. Profesionet e Rregulluara janë ato që kanë standarde dhe kërkesa të veçanta ligjore për praktikimin e tyre me certifikime specifike.

1) Enti Publik Kombëtar Urdhri i Inxhinierive në Republikën e Shqipërisë, përfaqëson interesat e përbashkëta të **Individëve/Punëtorëve/ Punëtorëve të Mendjes dhe Punëtorëve të Fuqisë së Krahut** dhe është Autoriteti Kompetent përfaqësues i Punëmarrësit.

Institucioni i URDHRI INXHINIERI'VE NË REPUBLIKËN E SHQIPËRISE, me qëllim koordinimin dhe garantimin e vetë rregullimit të të drejtës së ushtrimit të profesioneve specifike, ka të drejtën dhe detyrimin për të menaxhuar zhvillimin e qëndrueshmërinë të;

a) **Inteligjencës Profesionale** të Disiplinave të Inxhinierive si edhe të **nen disiplinave**, por pa u kufizuar **tek specialistet dhe nën specialistet plotësues**.

✓ Mbështetur në kapacitetin intelektual i njerëzve që kryejnë shërbime profesionale, të cilët karakterizohen nga perceptimi, vetëdija dhe vullneti i tyre, mbështetur mbi kualifikimet e përkatëse të çdo profesionisti.

✓ Mbështetur në inteligjencën e profesionistit me nivelin e lartë të edukimit që posedojnë aftësitë njohëse për të mësuar, për të formuar koncepte, për të kuptuar, për të aplikuar logjikën dhe arsyen, duke përfshirë kapacitetin për të njohur modelet e kodit të vetë rregullimit, si edhe që kuptojnë idetë, planifikojnë, zgjidhin probleme, marrin vendime, mbajnë mend, si edhe që të përdorin gjuhën për të komunikuar me qëllim ushtrimin e profesionit të zgjedhur prej vetë atyre.

2) Enti Publik Kombëtar, i çdo Urdhërimi të VECANTE i çdo profesioni, është institucioni ideal rregullator për të dhënë të "drejtën e ushtrimit të profesionit", ne referim të nr 10171, date 22.10.2009 i ndryshuar; dhe kanë të drejtën dhe detyrimin për të përfaqësuar punëdhënësin, sipas objekti të veprimtarisë specifike të çdo profesioni.

Punëdhënësit në Profesionet e Rregulluara mund të përfaqësohen nga një kombinim i enteve profesionale, këshilltarëve ligjorë dhe organizatave të sektorëve të veçantë. Ky përfaqësim ndihmon për të siguruar që interesat e tyre të mbrohen dhe të respektohen standardet ligjore të fushës përkatëse të veprimtarisë së çdo profesioni të inxhinierive me vetë.

Ne mungese te Urdhrit te Veçantë dhe deri ne krijimi e urdhrit profesional përkatës, këtë drejte dhe detyrë do te kryej, Departamenti Profesional përkatës si Këshillues Ligjor. Këshilli Profesional do te përfaqësoj interesat e punëdhënësve dhe profesionistëve brenda sektorit/departamentit, qe paraprakisht duhet te krijohet, grupi përfaqësues dhe ne vijim te funksionojë si departament brenda Urdhrit te Inxhinierive ne RSH-se, deri sa te mund te krijohet urdhri veçantë.

Pikërisht ne zbatim dhe:

Në bazë të parimit “*lex specialis derogat generali*”, pra kur në një gjykim zbatohen njëkohësisht dy ligje (materiale apo procedurale), atëherë do të zbatohet ligji i posaçëm pasi ai ka prioritet mbi ligjin e përgjithshëm.

Ne këto kushte ekziston, si edhe duke qene qe nuk ka pengesa nga *ligji i përgjithshëm ligji nr. 10171 datë 22.10.2009, “Për Profesionet e Rregulluara në Republikën e Shqipërisë”, i cili e përcakton identitetin dhe te drejtën, si edhe vendosjen Urdhrit te Inxhinierive ne Republikën e Shqiperise ne cilësinë e Autoriteti Kompetent (Enti i Përgjithshëm, ne zbatim te Deklaratës se Inxhinierëve, Aktit te Krijimit dhe Statutit - 12 mars 2023).*

➤ Objektivi i Kontratës

Objektivi i Kontratës Kolektive te Punës në hapësirën e te punësuarave qe shërbejnë ne Fushat e Inxhinierive (*për profesionet e rregulluara, te gjithsecilit individë/profesion*), është rregullimi i marrëdhënieve të punës, mbrojtja e të drejtave të punonjësve si edhe përmirësimi i kushteve të punës, si edhe ne vijim krijimi i standardit unik për këtë hapësirë.

Akti Kolektiv Kontrata Kolektive e Punës është përcaktues me kushte minimale për te cilën çdo pale ne një marrëdhënie pune, detyrohet ta zbatoje.

Objektiviteti i këtij Akti Kolektiv është edhe rregullimi i marrëdhënies së punës me synim hartimin e një strukture që do te mund te krijoj një ekuilibër të drejtë dhe të qëndrueshëm ndërmjet punëdhënësve dhe punonjësve, duke nënshkruar dhe siguruar të drejta dhe përgjegjësi të qarta për të dyja palët Punëdhënës dhe Punëmarrës.

➤ Përmbajtja e Aktit Administrativ Kolektiv. ne interpretim KPA , te nenit 3, pika 1, germa b)

“Akti Administrativ Kolektiv” është një shprehje e vullnetit nga organi publik, në ushtrimin e funksionit të tij publik, që i drejtohet një grupi subjektesh, anëtarët e të cilit janë të përcaktuar individualisht ose mund të përcaktohen individualisht mbi bazën e karakteristikave të përgjithshme, i cili krijon, ndryshon ose shuan një marrëdhënie juridike konkrete;

➤ Përmbajtja

*Struktura ideale për krijimin e **kontratës kolektive pune** është e organizuar dhe të përfshin të gjitha elementet që rregullojnë marrëdhëniet ndërmjet punonjësve dhe punëdhënësit. Kjo kontratë kolektive e mirë formuluar është e qartë, gjithëpërfshirëse dhe do të mund të mbrojë interesat e të dyja palëve.* ^{ne referim te konventës nr. 154 “Bisedimet Kolektive 1981”;}

Drafti i paraqitur nga ana jone për Dëshmim, Kontrata Kolektive e Punës, përmban 15 kapituj dhe anekset përkatëse që janë Procedurat Standarde për Zbatim.

1. Preambula (Hyrja)
2. Objektivi i Kontratës
3. Fusha e Zbatimit
4. Marrëdhëniet e Punës
5. Detyrimi i Palëve Punëmarrësit dhe Punëdhënësit
6. Siguria dhe Shëndeti në Vendin e Punës
7. Kualifikimi dhe Zhvillimi Profesional
8. Pushimet dhe Lejet
9. Disiplina dhe Procedurat Disiplinore
10. Zgjidhja e Mosmarrëveshjeve
11. Urdhri i Inxhinierive ne RSH-se dhe Përfaqësimi i Punonjësve
12. Kushtet për Përfundimin e Kontratës për përfundimin e marrëdhënieve të punës
13. Përgjegjësitë Sociale dhe Etika e Punës
14. Mekanizmat për Rishikim dhe Përditësim të Kontratës
15. Dispozitat Përfundimtare

*Kjo **strukturë** siguron një kornizë të qartë dhe gjithëpërfshirëse për një **kontratë kolektive pune** që mbron interesat e të dyja palëve, promovon marrëdhënie të shëndetshme të punës dhe ndihmon në shmangien e konflikteve të mundshme.*

➤ Data Efektive

Data e Hyrjes në Fuqi dhe Periudha e Vlefshmërisë së Kontratës Kolektive të Punës e Miratuar nga Enti Publik Profesional, është (**Kontratë e Njëanshme**)

Në rastin e një **kontrate kolektive të punës të miratuar nga një ent publik profesional** dhe që ka natyrë **të njëanshme**, ka disa elemente specifike që duhet të përcaktohen qartë:

1. Data e Hyrjes në Fuqi

Data e hyrjes në fuqi mund të përcaktohet në disa mënyra:

- Në momentin e miratimit nga enti publik profesional – Kontrata mund të hyjë në fuqi menjëherë pas miratimit nga autoriteti kompetent (qe është Asambleja Kombëtare).
- **Në një datë të caktuar** – Enti publik mund të përcaktojë një datë specifike në të ardhmen kur kontrata do të zbatohet.
- **Pas publikimit në Fletoren Zyrtare ose në dokumentet zyrtare të institucionit** – Në disa raste, një kontratë kolektive e njëanshme mund të hyjë në fuqi vetëm pas publikimit zyrtar.
- **Kur plotësohen kushte të caktuara** – Për shembull, nëse kontrata është e lidhur me buxhetin e institucionit, mund të hyjë në fuqi pas sigurimit të fondeve.

2. Periudha e Vlefshmërisë

Si një kontratë e njëanshme e miratuar nga enti publik, periudha e saj e vlefshmërisë mund të jetë:

- **Me afat të përcaktuar**
 - o Zakonisht, kontratat kolektive në sektorin publik kanë një afat **2 deri në 4 vjet**, pas të cilit duhet të rishikohen dhe rinegociohen.
 - o Mund të përfshijë **një klauzolë për rishikim të detyrueshëm** para skadimit, veçanërisht nëse ka ndryshime në legjislacion ose financim.
- Me afat të pacaktuar, por me rishikime periodike
 - o Në disa raste, kontrata mund të mbetet në fuqi **derisa të zëvendësohet me një akt të ri ose një ndryshim ligjor**.
 - o Mund të ketë një **klauzolë për rishikim çdo 1-2 vjet** për të reflektuar ndryshimet në ligj ose në politikat institucionale.

3. Procedura për Rinegocim dhe Përditësim

Nëse kontrata ka një afat të përcaktuar ose kërkon rishikim, procesi zakonisht përfshin:

- **Njoftimin e palëve të përfshira** – Enti publik duhet të informojë punonjësit ose përfaqësuesit e tyre për çdo ndryshim të planifikuar.
- **Analizën e ndikimit të ndryshimeve** – Përcaktohet nëse ka ndryshime në ligj, financa ose nevojat operacionale që kërkojnë rishikim të kontratës.
- Publikimin dhe hyrjen në fuqi të versionit të ri – Çdo ndryshim ose zëvendësim i kontratës duhet të miratohet dhe të publikohet sipas rregullave institucionale.

4. Përfundimi ose Shfuqizimi i Kontratës

Një kontratë e njëanshme mund të përfundojë në disa raste:

- Në fund të afatit të vlefshmërisë, nëse nuk rinovohet ose rishikohet.
- Nëse ndryshohet nga një akt i ri ligjor ose administrativ nga Asambleja Kombëtare
- Nëse ka një vendim gjyqësor ose ndërhyrje ligjore që e shpall të pavlefshme ose kërkon ndryshime.

5. Përfundim

Data e hyrjes në fuqi dhe periudha e vlefshmërisë së një kontrate kolektive të punës të miratuar nga një ent publik profesional duhet të përcaktohet qartë për të siguruar transparencë, ligjshmëri dhe stabilitet në marrëdhëniet e punës. Si kontratë e njëanshme, ajo mund të jetë me afat të përcaktuar ose të pacaktuar, por gjithmonë duhet të përmbajë mekanizma për rishikim dhe përditësim sipas nevojave institucionale dhe ligjore.

6. Kryesia e Entit Propozon:

- 1) Hyrje në fuqi në momentin e miratimit nga enti publik profesional – Kontrata të hyjë në fuqi menjëherë pas miratimit nga autoriteti kompetent (nga Asambleja Kombëtare).
- 2) Periudha e vlefshmërisë me afat të pacaktuar, por me rishikime periodike.
- 3) Publikimin dhe hyrjen në fuqi të versionit të ri – Çdo ndryshim ose zëvendësim i kontratës duhet të miratohet dhe të publikohet sipas rregullave të entit publik.
- 4) Përfundimi nëse ndryshohet nga një akt i ri ligjor ose administrativ nga Asambleja Kombëtare

➤ Nënshkrimi i Aktit Administrativ Kolektiv “Akti i Krijimit të Kontratës Kolektive të Punës”

Nënshkrimet e Palëve që Dëshmojnë

Miratimin e Kushteve të Kontratës Kolektive të Punës së Njëanshme

Lidhja e kontratës në referim të nenit 664 KC,

Kur kontrata përmban vetëm detyrimin e propozuesit, pritësi mund ta refuzojë propozimin brenda afatit të caktuar, ose që rrjedh nga natyra e marrëveshjes². Në mungesë të një refuzimi të tillë, kontrata quhet e lidhur.

Në një kontratë kolektive të njëanshme, miratimi dhe nënshkrimi i dokumentit ndryshon nga një kontratë tipike dypalëshe, pasi ajo është vendosur vetëm nga njëra palë, zakonisht një ent publik profesional ose një institucion shtetëror.

1. Palët që Nënshkruajnë Kontratën

Edhe pse kontrata është e njëanshme, disa përfaqësues mund të jenë të përfshirë në procesin e nënshkrimit për të garantuar ligjshmërinë dhe zbatueshmërinë e saj:

a) Përfaqësuesit e Entit Publik Profesional

- **Drejtuesi i institucionit (agjencia, ndërmarrja publike, etj.)**
 - o Ky person ka autoritetin përfundimtar për të miratuar dhe nënshkruar kontratën.
- **Përfaqësuesi ligjor i institucionit**
 - o Një zyrtar përgjegjës për aspektet ligjore, si një **jurist institucional**, që siguron përputhjen me legjislacionin.

Enti Publik Kombëtar Urdhri i Inxhinierive në RSH-se, e Dëshmon këtë akt me asamblenë kombëtare.

b) Përfaqësuesit e Punonjësve ose Sindikatave (Opsionale)

- Nëse kontrata është e njëanshme, pjesëmarrja e sindikatës nuk është e detyrueshme, por në disa raste, mund të ketë një **klauzolë për konsultim me punonjësit**.
- **Mund të kërkohet që një përfaqësues i punonjësve të pranojë kushtet**, veçanërisht kur kontrata përmban rregullime mbi pagat dhe përfitimet.

Anëtarët e entit publik profesional janë edhe punonjës, d.m.th. punëmarrëse, por edhe punëdhënësit janë pjesëtar anëtarë të entit.

c) Përfaqësuesit e Autoriteteve Mbikëqyrëse (Nëse Kërkohet nga Ligji)

- Në disa raste, kontrata duhet të miratohet nga një **këshill administrativ, asamble kombëtare, kryesi administruese ose një autoritet tjetër qeveritar**, i cili duhet ta nënshkruajë dokumentin, apo pranojë aktin administrativ.

Kryesia e Enti në këtë rast është propozuesi. Anëtarët e Asamblesë Kombëtare do të jenë Dëshmues të aktit

2. Forma e Nënshkrimit dhe Dëshmimi i Miratimit

- Kontrata duhet të përmbajë **datën dhe vendin e nënshkrimit**.
- Në disa raste, **nënshkrimet mund të jenë digjitale**, në varësi të legjislacionit përkatës.
- *Kontrata mund të depozitohet në një regjistër publik ose në Fletoren Zyrtare, duke e bërë atë zyrtare dhe të detyrueshme.*

3. Përfundim

Në një kontratë kolektive të punës të njëanshme, enti publik profesional është autoriteti kryesor që e miraton dhe e nënshkruan. Megjithëse punonjësit ose sindikatat nuk janë detyrimisht palë nënshkruese, në disa raste mund të ketë konsultim ose miratim nga një organ mbikëqyrës për të siguruar transparencë dhe ligjshmëri.

4. Kryesia e Entit Propozon;

Palët që Dëshmojnë dhe Nënshkruajnë Kontratën Kolektive të Punës.

- 1) Anëtarët e Asamblesë Kombëtare të Entit Publik Kombëtar Urdhri i Inxhinierive në RSH-se.
- 2) Kryesia e Entit në këtë rast është propozuesi.
- 3) Akti i Krijimit të Kontratës Kolektive të Punës duhet të Dëshmohet me nënshkrim.

Ky akt administrativ konsiderohet cilësues në zbatim të nenit 8 të Aktit të Krijimit të Entit Publik Kombëtarë të datës (12 mars 2023), pika 5 thuhet: Vendimet të cilat merren nga Asambleja Kombëtare për ato vendime që konsiderohen të cilësues, do të bëhen gjithmonë me nënshkrim procesverbali (PROCESVERBAL NENSHKRIMI).

V E N D O S Ë N

1. TE DESHMOJNE “MIRATIMIN E AKTIT TË KRIJIMIT TË KONTRATËS KOLEKTIVE TË PUNËS PËR ANTARET E URDHËRIT (Punëtorëve të Mendjes me Edukimin e Lartë Universitar me Titullin përkatës Inxhinier të Profesionit të zgjedhur prej tyre) SI EDHE SPECIALISTEVE DHE NENSPECIALISTEVE PLOTËSUES (Punëtorët e Fuqisë së Krahut)”;
2. Kontrata të hyjë në fuqi menjëherë pas miratimit nga Asambleja Kombëtare;
3. Fusha e Zbatimit
 - 3.1. Përcaktimi i punonjësve që mbulohen nga kontrata kolektive.
 - 3.1.1 Ky Akt Administrativ Kolektiv, “Kontrata Kolektive e Punës”, vlen për të gjithë të punësuarit që ushtrojnë aktivitetin në fushat e veprimtarive të inxhinierive në të gjithë territorin e Republikës së Shqipërisë.
 - 3.1.2. Kjo Kontratë Kolektive e Punës i shtrin efektet e saj për punëdhënësit dhe të punësuarit në subjektet që kryejnë shërbimet në fushat shërbimesh të veprimtarive të Inxhinierive në të gjitha nivelet (apo pozicionet) si;
 - a) Të punonjësve si Specialist dhe Nën specialistë plotësues (Punëtorët e Fuqisë së Krahut),

- b) Te punonjësve ne Edukimin e Larte Universitar me Titullin përkatës Inxhinier te Profesionit te zgjedhur prej tyre (*Punëtorët e Mendjes*).

... ne te gjitha llojet e shërbimeve;

- c) Si ne ndërtim, prodhim, ngarkim shkarkim, shfrytëzim, mirëmbajtje, montim, shitje-blerje te produkteve ne Fushën e Veprimtarisë përkatëse, transport ne ndërtim, ne administrimin e ndërtesave, ne administrimin e infrastrukturës, ne administrim (*menaxhim te subjekteve*), por pa u kufizuar ne shërbime te çdo profesioni ne te tashmen dhe ne te ardhmen;
- d) Si Studiues, Projektues, Ndërtues, Prodhues, Montatues, Mbikëqyrës, Kolaudues, Vlerësues, Ekspertë Teknike, Lektor (mësimdhënie profesionale), Administrator (menaxher);

... si edhe te punësuarit si;

- e) Pa përjashtuar nxënësit/praktikantet te niveleve te mesme me aftësim profesional/kandidateve për dëshmi aftësie te nivelit te mesëm profesional, student/praktikant te nivelit te larta, si edhe kandidateve për titullin e nivelit te larte te profesionit përkatës, nen mbikëqyrjen e një profesionisti te certifikuar.

3.1.3. Ky Akt Administrativ Kolektiv, vlen edhe për punëdhënësit dhe të punësuarit me shtetësi të huaj, ose pa shtetësi të cilët ushtrojnë veprimtari ne fushat shërbime te Inxhinierive territorin e Republikës se Shqiperise.

4. Ngarkohet Kryesia e Entit te vej ne zbatim kontratën kolektive te punës, te kryej përditësime. Te propozoje strukture përkatëse për menaxhimin dhe administrimi e zyrës se nëpunësit civil. Kryesia e Enti harton procedurat standarde, te cilat hyjnë ne fuqi automatikisht pas publikimit.
5. Periudha e vlefshmërisë me **afat të pacaktuar**, por me rishikime periodike data efektive e KKP-se fillon me 1 Janar 2025.
6. Publikimin dhe hyrjen në fuqi të versionit të ri – Çdo ndryshim ose zëvendësim i kontratës duhet të miratohet dhe të publikohet sipas rregullave te entit publik;
7. Kontrata Kolektive e Punës e miratuar nga Urdhri i Inxhinierive ne Republikën e Shqipërisë është pronë publike dhe e patjetërsueshme. Asnjë nga anëtarët e Urdhrit nuk do të ketë kërkesë personale mbi pasurinë e KKP-se dhe asnjë pjesë e kësaj pasurie nuk do të paguhet ose transferohet tek asnjë person i cili në çdo kohë është ose ka qenë anëtar i Urdhrit. Shpërblimi në këmbim të çdo shërbimi të dhënë në Urdhër ose rimbursimi i shpenzimeve të njohura në mirëbesim likuidohen sipas rregullores së brendshme për veprimtarinë financiare të Urdhrit. Likuidimi i detyrimeve financiare

sipas kësaj pike, nuk duhet të parandaloj/pengoj/ndaloj dhënien e shpërblimeve ose bursave për anëtarët, si edhe pagesën e interesit për paratë e huazuara nga institucioni.

8. Përfundimi nëse ndryshohet nga një akt i ri ligjor ose administrativ nga Asambleja Kombëtare;
9. Ky akt **ndalon çdo veprim që cënon paqen në punë** dhe përcakton detyrimin e punëdhënësit dhe punëmarrësve për të zbatuar marrëveshjet e përcaktuara.
10. Ky dokument **shërben si dëshmi ligjore** e miratimit dhe vlefshmërisë së kontratës kolektive dhe mund të përdoret për çdo nevojë administrative ose gjyqësore.

DESHMUAR ME 26 Dhjetor 2024 ne TIRANE.

*Kjo **strukturë** siguron një kornizë të qartë dhe gjithëpërfshirëse për një **kontratë kolektive pune** që mbron interesat e të dyja palëve të Punëdhënësit dhe Punonjësit, promovon marrëdhënie të shëndetshme të punës dhe ndihmon në shmangien e konflikteve të mundshme.*

HISTORIKU I MODIFIKIMEVE
Te Aktit Administrativ Kolektiv

Rishikimi nr.	Data Efektive	Përmbledhje e modifikimeve
Është akti 1	1 JANAR 2025	është akti i parë i krijimit të KKP-se